

פרשת צו

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה... (ו, ב)

ברש"י, אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות, אמר ר' שמעון ביותר צריך הכתוב לזרז, במקום שיש בו חסרון כיס. והדברים טעונים ביאור.

ונראה לבאר לפי מה דאיתא בגמרא (מנחות קי, א) אמר ריש לקיש, מאי דכתיב (להלן ז, לז) "זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם", כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם. והנה גם בזמן שביהמ"ק היה קיים, והיה עני מרוד כ"כ עד שאין באפשרותו להביא אפילו עשירית האיפה, הלא בוודאי אף הוא היה מתכפר בלימוד תורת עולה, וכמו שאמר דוד הע"ה (תהלים קיט, צב) "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי".

וזהו שאמר הכתוב כאן "צו את אהרן וגו' לאמר", ומה יאמר, ד"זאת תורת העולה היא העולה", דהעוסק בתורת העולה מעלה עליו הכתוב כאילו "היא העולה" ממש. ועל כך הוסיף רש"י "מיד ולדורות", שסגולת לימוד זו כוחה יפה גם בזמן שביהמ"ק קיים וגם לדורות. ושמה תאמר, תינח לדורות, אבל בזמן שביהמ"ק קיים כיצד ייתכן דסגי בכך, ע"ז סיים ופירש "ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס", שאינו יכול להביא אפילו עשירית האיפה.

(עיר דוד)

ובאופן אחר אפשר לבאר בדבר זה, דהנה כבר העירו המפרשים (עי' ברמב"ן) שבוודאי אין כוונת דברי חז"ל בזה כפשוטם, שהרי אין כאן שום חסרון כיס לכהנים.

ונראה שהיה זה ציווי מיוחד לאהרן, שכן בהיות שקרבנות העולה היו רבים, ואף כשעמד המזבח ריקן היו מקריבין עולות ל"ק"ץ מזבח", עד שמשום כך כונה "מזבח העולה". לכן חשש אהרן שהיה אהוב למקום ולבריות לממונם של ישראל, ומיצר היה כיצד יוכל לדרוש מהם מעות כל כך עבור כל הקרבנות הללו.

לכך בא הכתוב לזרזו בהקרבנות וליישב דעתו שבאמת לא יצטרכו להרבות בעולות כל כך. ולמה, מפני ש"היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה", ועד שיעוכל הקרבן יעבור זמן רב ויהא זה "עד הבוקר". ואף כי אמנם "אש המזבח תוקד בו" ואין זו סתם אש של הדיוט, אפ"ה תמשך שריפתן כל הלילה כדי למנוע "חסרון כיס" לישראל, בהבאת קרבנות לרוב כדי שלא להותיר את המזבח ריקן.

מקור: אמת ליעקב - רבי יצחק קמינצקי